

Placówka akredytowana

Autoewaluacja pracy nauczyciela a ewaluacja wewnętrzna pracy szkoły

Konferencja metodyczna

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

i Miejskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Konin, 31 sierpnia 2013 r.

KILKA NIECO (być może mało emocjonujących),
LECZ POTRZEBNYCH SŁÓW O ZAPISACH
W PRAWIE...

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 7 października 2009 r.
w sprawie nadzoru pedagogicznego

(Dz. U. z dnia 9 października 2009 r. ze zmianami)

/Dz.U.09.168.1324/

§ 5

Nadzór pedagogiczny jest sprawowany
z uwzględnieniem:

- Jawności wymagań;
- Współdziałania (np. dyrektora z nauczycielami);
- Tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi szkoły;
- **Pozyskiwania informacji zapewniających obiektywną i pełną oceną działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły.**

§ 6

Formy nadzoru pedagogicznego

- **Ewaluacja**
- Kontrola
- Wspomaganie

§ 21.

1.

Dyrektor szkoły lub placówki publicznej opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia radzie pedagogicznej w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan...

2.

Plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) cele, przedmiot ewaluacji wewnętrznej oraz jej harmonogram;

Powołanie zespołu ds. ewaluacji wewnętrznej

§ 20. 1.

Dyrektor szkoły lub placówki publicznej we współpracy z innymi nauczycielami zajmującymi stanowiska kierownicze, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- 1) **przeprowadza ewaluację wewnętrzną i wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia jakości pracy szkoły lub placówki;**

§ 20.

2. Ewaluację wewnętrzną przeprowadza się w odniesieniu **do wszystkich lub wybranych wymagań**, o których mowa w § 7 ust. 4, **lub do innych zagadnień** uznanych w szkole lub placówce za istotne w działalności szkoły lub placówki.

Karta Nauczyciela
Rozdział 2
Obowiązki nauczycieli
Art. 6.

Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą; ... oraz dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego...

Po co ewaluacja wewnętrzna i autoewaluacja?

Ewaluacja wewnętrzna ma na celu wsparcie szkół w tworzeniu **profesjonalnej kultury organizacyjnej** a **autoewaluacja pracy nauczyciela** jest zaproszeniem każdego nauczyciela do wzięcia **odpowiedzialności za własne działania**.

W obu przypadkach pojawia się pozytywny nawyk **analizowania informacji i podejmowania decyzji** (racjonalnych?, jedynie słusznych?, gwarantujących sukces?).

Ewaluacja wewnętrzna i autoewaluacja

Ewaluacją wewnętrzną (ang. *intrinsic evaluation*) systemu dydaktycznego nazwiemy zbieranie i porządkowanie danych dotyczących działania tego systemu ze względu na cele, jakim on służy w przekonaniu jego twórców.

Ponieważ oni właśnie znają te cele najlepiej, ewaluacja wewnętrzna nie może obyć się bez ich udziału.

Często/zazwyczaj są jej jedynymi wykonawcami. W takim przypadku możemy ją nazywać ***autoewaluacją*** (ang. *self-evaluation*) lub samoewaluacją. *Autoewaluacji własnego systemu kształcenia dokonuje mniej lub bardziej świadomie i regularnie, każdy nauczyciel.*

Po co ewaluacja wewnętrzna w szkole i autoewaluacja pracy nauczyciela?

W wyniku ewaluacji można dokonać wartościowania:

- potrzeb, oczekiwań
- stanu zadowolenia
- znaczenia działań
- efektywności/skuteczności
- koherencji (spójności) działań
- oddziaływania, wpływu na otoczenie
- ...

AUTOEWALUACJA czyli...

Autoewaluacja pracy nauczyciela (np. autoewaluacja nauczycielskiego systemu kształcenia) – czyli systematyczne zbieranie przez nauczyciela informacji zwrotnej na temat **skuteczności własnej pracy**.

Ta autoewaluacja nakierowana jest na **rozwój nauczyciela**
jako jednostki.

EWALUACJA WEWNĘTRZNA SZKOŁY czyli...

Ewaluacja wewnętrzna szkoły (systemu dydaktycznego szkoły) to proces zbierania, analizowania i wartościowania danych (informacji) w celu dostarczenia wiedzy niezbędnej do podjęcia decyzji dotyczących przyszłych działań.

Ewaluacja ta nakierowana jest na **rozwój szkoły/placówki**
jako zespołu.

Co nam może przeszkodzić?

- chybiony przedmiot ewaluacji (nie wszystko co się dzieje w szkole warto jej poddawać),
- poddanie ewaluacji zbyt dużej ilości obszarów, tematów,
- przyglądanie się działaniom, do których już nigdy się nie wróci,
- poprzestanie na zbieraniu danych i ich opracowywaniu – bez analizy, refleksji i dyskusji o wynikach,
- trywialne wnioski niezachęcające do rzetelnego traktowania wyników,
- zbyt duża liczba wniosków lub możliwość sprzecznych interpretacji zebranych danych,
- „produkowanie” zbyt dużej ilości tabeli, wykresów, papierów.

Co nam może pomóc?

- otwartość;
- cierpliwość;
- elastyczność;
- uczciwość;
- nawiązywanie do posiadanych doświadczeń;
- celowość;
- zaufanie i bezpieczeństwo;
- inicjatywa „oddolna”;
- ...

Rozmyślając nad **autoewaluacją pracy nauczyciela** moglibyśmy zastanowić się nad następującymi pytaniami...

- Jak dobrzy jesteśmy?
- Skąd o tym wiemy?
- Jak dobrzy chcemy być?
- Jak się dowiemy, że osiągnęliśmy zamierzone cele?
- Co będzie sukcesem autoewaluacji?
- Jak rozpoznamy sukces przeprowadzonej autoewaluacji?

Rozmyślając nad **ewaluacją wewnętrzną pracy szkoły** moglibyśmy zastanowić się nad następującymi pytaniami...

- Jak dobra jest nasza szkoła/nasz zespół nauczycieli?
- Skąd o tym wiemy?
- Do czego chcemy dążyć jako zespół?
- Jak się dowiemy, że osiągnęliśmy zamierzone cele?
- Co będzie sukcesem ewaluacji wewnętrznej?
- Jak rozpoznamy sukces przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej?

Ewaluacja– refleksja nad jakością prowadzonych działań

- **Nauczyciel uzyskuje wiarygodną informację o tym, jak odbierane są jego działania i jakie są ich efekty.**
- **Nauczyciel usprawnia komunikację i współpracę między uczniami, rodzicami i innymi nauczycielami.**
- **Nauczyciel uzyskuje informację o trafności doboru treści i metod nauczania do potrzeb i oczekiwań uczniów.**
- **Ewaluacja pozwala określić efekty procesu nauczania; ustalić jaką wiedzę i umiejętności posiadają uczniowie, jakie doświadczenia im towarzyszą.**
- **Nauczyciel może promować swoją pracę, a szczególnie te elementy, które stanowią jej mocne strony.**

Jakie są korzyści prowadzonej ewaluacji?

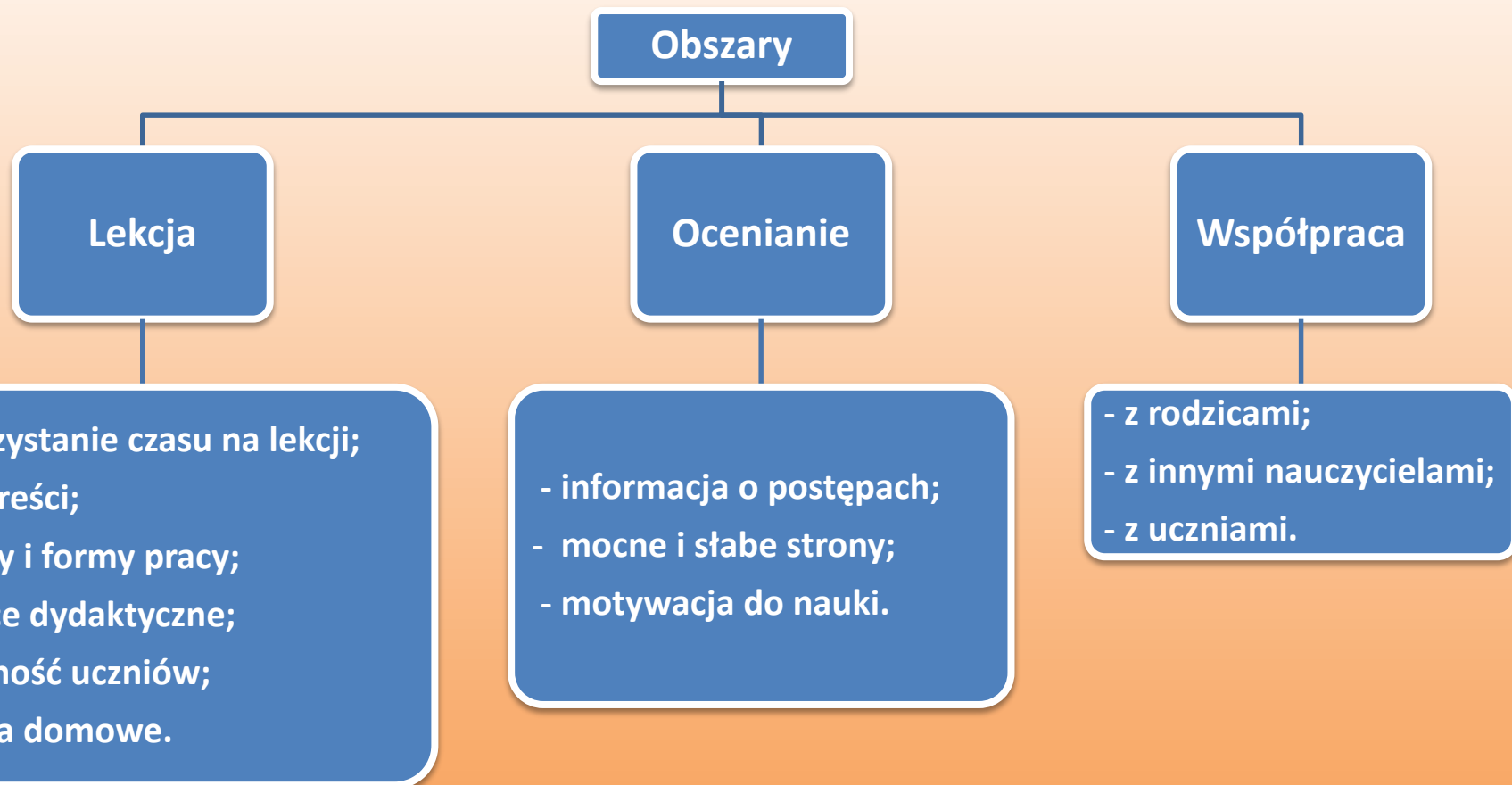
Autonomia czyli dowolność w wyborze celów, metod, narzędzi, obszarów.

Nieustanny **monitoring** - czy założone (przez szkołę, nauczyciela) cele są uzyskiwane.

A zatem **refleksja** nad efektywnością i dalsze planowanie działań.

Ewaluacja **demokratyzuje** szkolną rzeczywistość, umożliwia dialog, wspiera rozwój uczącej się społeczności.

Autoewaluacja pracy nauczyciela a podniesienie wyników kształcenia – przykładowe obszary

Metody autoewaluacji nauczycielskiego systemu kształcenia

Etap ewaluacji	Zadanie ewaluacji	Metoda badawcza	Metoda nieformalna
Początek zajęć	Ustalanie potrzeb uczniów	Pomiar dydaktyczny Ankieta Wywiad	Pogadanka sprawdzająca Wypracowanie szkolne Rozmowy i dyskusja
W toku zajęć	Ocena przebiegu zajęć	Obserwacja Pomiar dydaktyczny Analiza dokumentacji	Notatki i nagrania wideo Teczki prac uczniów Prowadzenie dziennika
Koniec zajęć	Ocena osiągnięć uczniów	Pomiar dydaktyczny Pomiar postaw	Egzamin końcowy Opinie uczniów o zajęciach
Po czasie	Ocena wartości zajęć	Analiza dokumentacji Wywiad	Losy absolwentów Rozmowy indywidualne

Obszar: lekcja

Nauczyciel może uzyskiwać informacje o własnej pracy, udzielając sam sobie odpowiedzi na pytania, na przykład na temat stopnia zadowolenia z przeprowadzonej lekcji:

- ***Czy uważam, że lekcja była udana?***
- ***Co było najciekawsze dla uczniów w przeprowadzonej przeze mnie lekcji?***
- ***Co było najtrudniejsze dla uczniów podczas trwania lekcji?***
- ***Czego się sam nauczyłem?***
- ***Co mnie szczególnie zaniepokoiło?***
- ...

Od kogo uzyskamy informację zwrotną?

- od nas samych
- od koleżanek i kolegów nauczycieli
- od uczniów
- od pracowników administracji i obsługi
- od rodziców
- od dyrektora
- od przyjaciół szkoły/placówki
- od organu prowadzącego
- od wielu, wielu innych osób i instytucji...

Doskonalenie procesu ewaluacji

I na koniec...

Celem autoewaluacji pracy nauczyciela i ewaluacji wewnętrznej szkoły jest zachęcenie nas samych oraz społeczności szkolnej do dyskusji i refleksji na temat:

- ✓ Jaka jest nasza szkoła w różnych obszarach i jakie mamy na to „dowody”?
- ✓ Co w pracy szkoły jest ważne dla naszej grupy odniesienia (uczniowie, nauczyciele, rodzice, obsługa szkoły)?
- ✓ Co widać z naszego punktu widzenia, a co widzą inni?
- ✓ Jakie są mocne strony i problemy naszej szkoły?

Bibliografia:

- „Autoewaluacja w szkole”, pod red. E. Tołwińskiej-Królikowskiej, Warszawa 2010.
- „Jakość edukacji. Różnorodne perspektywy”, pod red. G. Mazurkiewicza, Kraków 2012.
- „Ewaluacja w nadzorze pedagogicznym. Konteksty”, pod red. G. Mazurkiewicza, Kraków 2010.
- „Ewaluacja w nadzorze pedagogicznym. Odpowiedzialność”, pod red. G. Mazurkiewicza, Kraków 2010.
- Niemierko B., „Pomiar wyników kształcenia”, WSiP 1999.
- Niemierko B., „Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki”, WSiP 1997.

Dziękuję za uwagę!